

ใบความรู้ เรื่อง แนวทางการอ่านและถอดคำประพันธ์สุภาษิตพระร่วง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง เกลาความคิดด้วยคำคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง เนื้อหาน่าคิด (๑)
รายวิชา ภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

“แนวทางการอ่านและถอดคำประพันธ์สุภาษิตพระร่วง”

ในการอ่านและถอดคำประพันธ์สุภาษิตพระร่วง ได้อย่างถูกต้อง ผู้อ่านจะต้องมีเกณฑ์การอ่านต่อไปนี้

๑. เข้าใจความหมายของคำที่คนโบราณใช้ เพราะความหมายดังกล่าวอาจเป็นความหมายที่ต่างไปจากความหมายที่คนปัจจุบันใช้อยู่ หรือเป็นความหมายที่คนสมัยปัจจุบันไม่รู้จักหรือไม่คุ้นเคย หากนำความหมายในปัจจุบันมาตีความก็อาจทำให้ความหมายผิดไปได้ เช่น

คำว่า “กินแรง” ปัจจุบันหมายถึง เอาเปรียบผู้อื่นในการทำงาน ถ้านำความหมายนี้มาแปลจากข้อความว่า “หวานพีชจักเอาผล เลี้ยงคนจักกินแรง” ก็จะได้ความหมายที่ถูกต้อง เพราะคนโบราณใช้คำนี้ในความหมายว่า “ใช้แรงงาน” ดังนั้น เลี้ยงคนจักกินแรง จึงหมายถึง เลี้ยงคนไว้เพื่อหวังว่าจะใช้แรงงานของคนเหล่านั้น เพราะแต่เดิมสังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมที่ต้องใช้แรงงานคนและแรงงานสัตว์เป็นจำนวนมาก แม้แต่คนในครอบครัวก็ต้องช่วยกัน

คำว่า “ทอด” คนปัจจุบันส่วนใหญ่คุ้นเคยกับความหมายว่า ทำให้สุกด้วยน้ำมันเดือด แต่ในสุภาษิตพระร่วง ใช้ในความหมายว่า วาง ปัจจุบันก็ยังคงมีความหมายนี้อยู่แต่ไม่มากนัก เช่น เป็นผู้หญิงไม่ควรทอดสะพานให้ผู้ชาย ส่วนข้อความในสุภาษิตพระร่วงที่ว่า “อย่าโดยคำคนพลอด เข็นเรือทอดทางถนน” จึงหมายถึงว่า อย่าหลงเชื่อคำสอพลอของคนและทำตามโดยไม่มีเหตุผล เช่น เข็นเรือไปวางบนถนน เป็นต้น

๒. เข้าใจเรื่องการลำดับคำในวรรค เนื่องจาก “สุภาษิตพระร่วง” แต่งเป็นคำประพันธ์ร้อยกรอง ต้องคำนึงถึงเรื่องคำรับส่งสัมผัส เสียงไพเราะของคำที่เลือกใช้ การแบ่งคำแบ่งจังหวะให้เกิดความไพเราะ ดังนั้นการเรียงลำดับคำจึงอาจแตกต่างไปจากการเรียงลำดับคำในภาษาปกติที่เราใช้กัน ดังนั้นผู้อ่านจึงต้องเข้าใจและเรียงลำดับคำใหม่ให้ถูกต้อง เช่น

“คนรักอย่าวางใจ” ถ้าเป็นภาษาปกติควรเรียงว่า อย่าวางใจคนรัก หมายความว่าห้ามไว้ใจคนที่เรารัก เพราะอาจใช้ความไว้เนื้อเชื่อใจที่เรามีให้ทำอันตรายเราได้

๓. แบ่งคำและข้อความในแต่ละวรรคให้ถูกต้องเหมาะสม คือ ต้องทราบว่าควรจะตัดแบ่งคำหรือข้อความตรงจุดใด แม้จะเป็นคำหรือข้อความในวรรคเดียวกัน หากแบ่งคำหรือข้อความไม่เหมือนกัน ความหมายก็จะต่างกันไป เช่น

“ของฝากท่านอย่ารับ” ถ้าแบ่งคำและข้อความต่างกัน ความหมายก็จะต่างกันไปด้วย “ของฝาก/ท่านอย่ารับ” มีความหมายว่า ท่านอย่ารับของที่มีผู้นำมาฝากหรือให้ แต่ “ของฝากท่าน/อย่ารับ” มีความหมายว่า ของที่มีผู้นำมาฝากเจ้านาย ไม่ควรรับไว้แทน เพราะอาจทำให้ตนเองเดือดร้อนได้ เช่น เกิดทำเสียหาย ก็ต้องชดใช้ หรือรับไว้แล้วไม่นำส่งต่อก็จะมีคำครหาหรือมีความผิดได้ หากเจ้านายไม่ยินดีรับก็จะเกิดการประทัดกประทัด ไม่รู้ว่าควรจะทำอย่างไรต่อไป การอ่านแบบหลังน่าจะให้ความหมายดีกว่าและชัดเจนกว่าแบบแรก

๔. ตัดแบ่งวรรค หรือรวมวรรคเพื่อให้ได้ใจความที่ถูกต้องและเหมาะสมที่สุด ถ้าทำได้ถูกต้อง จะช่วยให้เข้าใจความหมายได้แจ่มแจ้งขึ้นมาก เช่น

“เมื่อน้อยให้เรียนวิชา ให้หาสินเมื่อใหญ่” ต้องตีความให้ต่อเนื่องกัน ถ้าแบ่งเป็น ๒ วรรคที่ไม่เกี่ยวกับ จะได้ว่าความว่า เมื่อยังเล็กให้สนใจศึกษาหาความรู้ เมื่อโตขึ้นให้รู้จักทำมาหากิน ซึ่งความหมายนี้จะไม่สมบูรณ์เท่าการรวมทั้ง ๒ วรรคเข้าเป็นใจความเดียวกันว่า เมื่อยังเป็นเด็กให้หมั่นศึกษาหาความรู้เพื่อนำความรู้นั้นไปใช้เลี้ยงชีพในเวลาทีโตเป็นผู้ใหญ่